

วิธีการในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ในลักษณะของการศึกษาสำรวจ (Survey Study) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ในเขตกรุงเทพมหานคร ไคมาโดยให้นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลที่เป็นรายละเอียดส่วนตัวของทั้งนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพทั้งกล่าว มาคำนวณหาการร้อยละ (Percent) ส่วนข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริง และความคาดหวังว่ามาคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้การทดสอบค่าที (t - test) ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของแต่ละสาขาวิชาชีพ และในกลุ่มของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ (t - test Independent) ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริงระหว่างนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพและในการเปรียบเทียบความคาดหวังเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ชาย - หญิง จำนวน 28 โรงเรียน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน เขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 เป็นจำนวน 3,169 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ จำแนกตามสาขาวิชาชีพ

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในแต่ละสาขา				
	ช่างอุตสาหกรรม	คหกรรม	พาณิชยกรรม	ศิลปกรรม	เกษตรกรรม
1. วัดอมรินทร์าราม	28	21	90	-	-
2. วัดหัวลำโพง	12	-	20	30	-
3. วัดชัยชนะสงคราม	-	20	30	40	-
4. วัดหนัง	-	6	30	15	-
5. เกร์กกระการ	246	301	-	103	-
6. เปรมประชาวิทยา	194	125	-	-	-
7. องค์การคาคูรสภา	-	53	-	72	-
8. วัดชนะสงคราม	-	15	-	35	-
9. ราชบพิช	-	10	10	-	-
10. วัดราชสิงขร	-	75	45	-	-
11. มีนบุรี	30	10	-	-	-
12. อาชีวศึกษาชนบุรี	-	15	-	-	-
13. รวมนาง	-	20	-	-	-
14. เสาวภา	-	50	-	-	-
15. วัดมหาบุศย	-	40	-	-	-
16. สามเสนนอก	-	10	-	-	-
17. บางชัน	-	31	-	-	-
18. วัดหลักสี่	-	60	-	-	-
19. บางจาก	-	18	-	-	-
20. วัดกิสานุสาราม	-	10	-	-	-
21. วัดกิสทงสาราม	-	15	-	-	-
22. สุโขทัย	-	45	-	-	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในแต่ละสาขา				
	ช่างอุตสาหกรรม	คหกรรม	พาณิชยกรรม	ศิลปกรรม	เกษตรกรรม
23. วัดพระบาทำ	-	20	-	-	-
24. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	-	-	20	-	-
25. เกร็ดกระถาง	150	-	-	-	-
26. หัดพลสถานวิทยาคม	204	96	-	-	-
27. บ้านกุฎา	274	125	-	140	40
28. กรุงเทพมหานคร	100	-	-	-	20
รวม	1,238	1,191	245	435	60

1.2 ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ได้แก่ ครูที่สอนในโรงเรียนสายอาชีพ 58 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน 28 คน ศึกษานิเทศก์ 15 คน และเจ้าหน้าที่กองปฏิบัติการ 15 คน รวม 116 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ซึ่งได้แก่ ครูผู้สอน ผู้อำนวยการโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และเจ้าหน้าที่กองปฏิบัติการ จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละกลุ่มของประชากรมาศึกษาค้างนี้

เทคนิคการสุ่มตัวอย่างประชากร

1. การวิจัยครั้งนี้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่ได้จากการเลือกตัวอย่างโดยสุ่มแบบ Multistage Random Sampling โดยการแยกประเภทโรงเรียนที่มีการสอนสาขาวิชาชีพประเภทเดียวกันไว้ด้วยกัน แล้วสุ่มตัวอย่างแต่ละประเภทโรงเรียน

โดยอาศัยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดให้
 จำนวนโรงเรียนที่มีการสอนสาขาวิชาชีพเดียวกัน 1 - 3 โรงเรียน สุ่ม 1 โรงเรียน
 จำนวนโรงเรียนที่มีการสอนสาขาวิชาชีพเดียวกัน 4 - 6 โรงเรียน สุ่ม 2 โรงเรียน
 จำนวนโรงเรียนที่มีการสอนสาขาวิชาชีพเดียวกัน 7 โรงเรียน สุ่ม 3 โรงเรียน
 ดังนั้นจะได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 15 โรงเรียน และมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ
 นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในแต่ละสาขาคังการวางต่อไปนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาผู้ใหญ่สาขารัฐ จำนวนกคามสาขาวิชาชีพ

ชื่อโรงเรียน ศึกษาผู้ใหญ่	จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่สาขารัฐแต่ละสาขา					รวม
	ช่างอุตสาหกรรม	คหกรรม	พาณิชยกรรม	ศิลปกรรม	เกษตรกรรม	
1. วิทยาลัยโพน	12	-	20	30	-	62
2. วิทยาลัยนระสงคราม	-	20	30	40	-	90
3. วิทยาลัย	-	6	30	15	-	78
4. วิทยาลัยนระสงคราม	-	15	-	35	-	50
5. ราชบพิตร	-	10	10	-	-	20
6. มินบุรี	30	10	-	-	-	40
7. เสาวภา	-	50	-	-	-	50
8. วิทยาลัยอนุการาม	-	10	-	-	-	10
9. สามเสนนอก	-	10	-	-	-	10
10. วิทยาลัยสงสาราม	-	15	-	-	-	15
11. อาชีวศึกษาธนบุรี	-	15	-	-	-	15
12. รวมนาง	-	20	-	-	-	20
13. วิทยาลัยพระยาทำ	-	20	-	-	-	20
14. เกษตรกรรม	150	100	-	-	-	250
15. กรุงเทพมหานคร	100	-	-	-	20	120
รวมทั้งสิ้น	292	301	90	120	20	823

ซึ่งผู้วิจัยสามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ 643 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.13

2. เนื่องจากจำนวนผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีจำนวนไม่มากนัก ผู้วิจัยจึงใช้จำนวนประชากรทั้งหมดของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ เป็นจำนวน 28 คน ครูผู้สอน 58 คน ศึกษานิเทศก์ กรรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 15 คน เจ้าหน้าที่กองปฏิบัติการ กรรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 15 คน รวม 116 คน ผู้วิจัยสามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ 97 คน คิดเป็นร้อยละ 83.61

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ
5. เหตุผลที่นักศึกษาเข้ามาเรียน
6. อายุราชการของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการ วิชาการสอน สภาพสภาพที่เป็นและความคาดหวังในท่านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความสำเร็จ
2. ความสำเร็จ
3. ความสำเร็จและหลักสูตร
4. ความสำเร็จ
5. ความสำเร็จและประเมินผล

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามมีดังนี้

1. ศึกษาสภาพการจัดการ เรียนการสอน การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพทั้งในด้านการสอนของครู ด้านการเรียนของนักศึกษา ด้านเนื้อหาและหลักสูตร ด้านสื่อการสอน และด้านวัดและการประเมินผล ความสำคัญ จากเอกสารหนังสือและรายงานการประชุมสัมมนาต่าง ๆ ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการ เรียนการสอน การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เช่น หัวหน้ากองการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ กรมการศึกษานอกโรงเรียน อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

2. ศึกษางานวิจัยเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการถามความคิดเห็นเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนของประชากรกลุ่มต่าง ๆ กัน เพื่อจะนำความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลและความรู้ที่ได้มาสร้างเป็นข้อกระทงโดยจำแนกตามสภาพการจัดการเรียนการสอนของการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ 5 ด้านด้วยกัน คือ ด้านตัวครู ด้านตัวนักศึกษา ด้านเนื้อหาและหลักสูตร ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล สำหรับถามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยสร้างข้อกระทงแบบรายการสำรวจ (Check List) ในเรื่องที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

มาตราส่วนประมาณค่าที่ใช้ ผู้วิจัยให้น้ำหนักดังต่อไปนี้

ก. มาตราส่วนประมาณค่าในคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริงของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

4	หมายความว่า	เป็นจริงอย่างยิ่ง
3	หมายความว่า	เป็นจริง
2	หมายความว่า	ไม่เป็นจริง
1	หมายความว่า	ไม่เป็นจริงอย่างยิ่ง

ข. มาตราส่วนประมาณค่าในก้านความคาดหวังเกี่ยวกับสภาพการจัดการ
เรียนการสอนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

4	หมายความว่า	อยากให้เป็นอย่างยิ่ง
3	หมายความว่า	อยากให้เป็น
2	หมายความว่า	ไม่อยากให้เป็น
1	หมายความว่า	ไม่อยากให้เป็นอย่างยิ่ง

4. หาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม
ผู้วิจัยใช้การตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก.) ซึ่งผู้วิจัย
เลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการศึกษาผู้ใหญ่ หรือการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดย
ให้พิจารณาตัดสินข้อกระทงว่า เหมาะสมตามจุดประสงค์ที่ต้องการจะศึกษา หรือมีความชัดเจน
และครอบคลุมตามสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่

ข้อกระทงใดที่ผู้ตัดสินอย่างน้อย 7 ท่าน ใน 10 ท่าน หรือ 2 ใน 3 ลงความ
เห็นว่าดีหรือเหมาะสม ผู้วิจัยจะเอาข้อกระทงนั้นเก็บไว้ในแบบสอบถามต่อไป ส่วนข้อกระทง
ใดที่ผู้ตัดสินอย่างน้อย 7 ท่าน ลงความเห็นว่า ไม่เหมาะสม ผู้วิจัยจะตัดข้อกระทงนั้นออกจาก
แบบสอบถาม สำหรับข้อกระทงที่ได้รับการเสนอแนะแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ปรับปรุงแก้ไข
ผู้วิจัยจะพิจารณาและสรุปขอเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อกระทง
นั้นใหม่

5. ทำการปรับปรุงแก้ไข ถ้อยคำ ความหมาย ตลอดจนการเรียงลำดับเนื้อเรื่อง
ไว้ข้อกระทงที่เป็นรายละเอียดส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ 6 ข้อกระทง ที่เป็นราย
ละเอียดส่วนตัวของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ 6 ข้อ

เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ก้านตัวครู 12 ข้อ ก้านตัวนักศึกษา
ข้อกระทงเกี่ยวกับความคึกคักเห็น 8 ข้อ ก้านเนื้อหาและหลักสูตร 8 ข้อ ก้านสื่อการสอน
11 ข้อ และก้านการประเมินผล 10 ข้อ

6. ทดลองใช้ (try out) แบบสอบถาม กับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ จำนวน
30 คน จากโรงเรียนผู้ใหญ่วชิราวุธวิทยาลัย โรงเรียนผู้ใหญ่พญาไท และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัด
การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับการยกเว้น

มิให้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่แท้จริงและหาความเที่ยง (Reliabilities) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach's) (ประกอบ วรรณสุต 2525 : 52) ความสุทธ

$$r = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_1^2}{S_x^2} \right)$$

n = เท่ากับจำนวนข้อในแบบสอบถาม

S_1^2 = เท่ากับความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 = เท่ากับความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

การคำนวณดังกล่าว ผู้วิจัยคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามนี้มีค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงด้านสภาพการเรียนการสอนที่เป็นจริง .895 ด้านสภาพการเรียนการสอนที่คาดหวัง .906 โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงตามการจัดการเรียนการสอน ความสภาพที่เป็นจริงในก้านตัวครู คือ .843 ก้านตัวนักศึกษา คือ .897 ก้านเนื้อหาและหลักสูตร .945 ก้านสื่อการสอน .905 และก้านการวัดและประเมินผล .885 ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงสภาพการจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่คาดหวัง ในก้านตัวครู คือ .928 ก้านตัวนักศึกษา คือ .885 ก้านเนื้อหาและหลักสูตร .915 ก้านสื่อการสอน .890 และก้านการวัดและประเมินผล .912

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเริ่มตั้งแต่เวลาประมาณ 17.30 - 20.30 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่โรงเรียนผู้ใหญ่อสาขาศึกษาเปิดทำการสอน ตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2527 ถึงวันที่ 20 มีนาคม 2527 โดยให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สาขาศึกษาตอบแบบสอบถามด้วยตนเองโดยมีผู้วิจัยคอยให้คำแนะนำ และอธิบายอย่างใกล้ชิด และมีโอกาสได้สัมภาษณ์นักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ตลอดจนได้ทำการสังเกตเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

จากการได้เดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองทำให้ทราบว่า โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่จะไม่มีอาคารเรียนเป็นของตัวเอง จะใช้อาคารเรียนของโรงเรียนในภาคกลางวัน นักศึกษาส่วนใหญ่มีงานประจำ จึงมีปัญหาเกี่ยวกับ เวลาเรียน และมีจำนวนไม่น้อยที่ออกกลางคัน

วิธีดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แจกแจงความถี่ที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนำเสนอข้อมูลเป็นรูปร้อยละ (Percent) เป็นตารางประกอบคำบรรยาย
2. หาค่ามัธยเทศคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ประกอบ กรรณสูต 2525 : 94) ของคะแนนข้อกระทง ความคิดเห็นตามสภาพที่เป็นจริง และความคาดหวังเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนทุกข้อกระทงและทุกคำถามในแบบสอบถามได้แก่ คำถามตัวครู คำถามตัวนักศึกษา คำถามเนื้อหาและหลักสูตร คำถามสื่อการสอน และคำถามการวัดและประเมินผล ของนักศึกษาผู้ใหญ่สาขาศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สาขาศึกษา
3. นำระดับคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่สาขาศึกษา แต่ละสาขาวิชาชีพมาทดสอบค่าที (t - test) (ประกอบ กรรณสูต 2525 : 121)
4. นำระดับคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่

เป็นจริงและความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ มาทดสอบค่าที่ (t - test) (ประกอบ กรรณสูต 2525 : 121)

5. นำระดับคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริง ของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมาทดสอบค่าที่ที่เป็นอิสระต่อกัน (t - test, Independent) (ประกอบ กรรณสูต 2525 : 140)

6. นำระดับคะแนนความคาดหวังเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมาทดสอบค่าที่ที่เป็นอิสระต่อกัน (t - test, Independent) (ประกอบ กรรณสูต 2525 : 140)

7. การนำเสนอค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของความคิดเห็นตามสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในแต่ละด้าน ผู้วิจัยจะพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1 ถึง 1.49 แสดงว่าไม่เป็นจริงอย่างยิ่งหรือไม่อยากให้เป็นอย่างยิ่ง

1.50 ถึง 2.49 แสดงว่าไม่เป็นจริงหรือไม่อยากให้เป็น

2.50 ถึง 3.49 แสดงว่าเป็นจริงหรืออยากให้เป็น

3.50 ถึง 4.00 แสดงว่าเป็นจริงอย่างยิ่งหรืออยากให้เป็นอย่างยิ่ง

สำหรับค่าเฉลี่ยที่แสดงถึงสภาพความเป็นจริงนั้น ค่าที่เท่ากันหรือมากกว่า 2.50 ถือว่าเป็นสภาพที่พอใจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย